

A V-A SESIUNE ANUALĂ A COMISIEI MIXTE ROMÂNNO-UCRAINENE DE ISTORIE, ARHEOLOGIE, ETNOGRAFIE ȘI FOLCLOR

În luna mai, 1994, în incinta Institutului de Arheologie din Iași avea loc o reuniune științifică cu participarea unor arheologi, istorici și etnografi din Iași, București și Kiev, la care, pe lângă comunicările prezentate, s-au discutat și principiile constitutive ale Comisiilor mixte româno-ucraineană și ucraineano-română de istorie, arheologie, etnografie și folclor, care urmau să-și desfășoare activitatea sub egida Academiei Române și a Academiei Naționale de Științe din Ucraina. De la bun început a fost acordată prioritate absolută interesului științific al ambelor părți, care s-au pronunțat pentru un dialog *sine ira et studio* asupra diferitelor aspecte ce țin de preistorie, istorie antică și medievală, urmând ca problemele perioadei moderne și contemporane să fie cercetate de către Centrul de Studii „Bucovina” Rădăuți și de către un Centru de studii similare din Cernăuți.

Sub îndrumarea a doi specialiști de renume – acad. prof. dr. doc. M. Petrescu-Dîmbovița, din partea română, și acad. prof. dr. S. D. Kryžickij, din partea ucraineană – colaborarea științifică româno-ucraineană în domeniile amintite a obținut rezultate remarcabile, subliniate, de altfel, și la ședințele anuale ale Comisiilor de la Cernăuți (1995), Gălănești-Succava (1996), Baturin-Cernigov (1997) și Celic-Dere-Tulcea (1998).

A V-a Sesiune anuală a Comisiei româno-ucrainene de istorie, arheologie, etnografie și folclor și-a putut desfășura lucrările în condiții decente la Celic-Dere, Tulcea, Galați și București, în perioada 12–17 mai 1998, datorită entuziasmului organizatoric al președintelui Comisiei din partea română, acad. prof. dr. doc. M. Petrescu-Dîmbovița, și a vice-președintelui prof. dr. Dan Gh. Teodor, directorul Institutului de Arheologie din Iași, și grație sprijinului organizatoric și financiar oferit de către domnul dr. Gavrilă Simion, directorul Institutului de Studii Eco-muzeale din Tulcea și de către domnul prof. dr.

Petre Roman, directorul Institutului Român de Tracologie.

Tema principală a Sesiunii s-a referit la așezări rurale de pe teritoriul României și Ucrainei din cele mai vechi timpuri și până în evul mediu inclusiv, fiind prezentate de către participanții din ambele țări comunicări, ascultate cu un interes deosebit, pe marginea celor mai multe dintre acestea fiind purtate și discuții științifice competente.

Cecetătorii români au prezentat următoarele comunicări: „Unele considerații privind așezările și locuințele aspectului Ariușd-Cucuteni al complexului Ariușd-Cucuteni-Tripolie” (M. Petrescu-Dîmbovița); „Așezările din epoca fierului descoperite în Dobrogea” (G. Simion); „Antroponime negrecești în inscripțiile lapidare din orașele grecești nord- și nord-vestpontice în secolele VI–I a.Ch.” (V. Cojocaru); „Comunitățile sătești de la est de Carpați din secolele V–XI” (Dan Gh. Teodor); „Viața economică în așezările situate în câmpia Dunării în secolele X–XVI” (I. Cîndea); „Stratificarea etnologică raportată la arheologie” (V. Adăscăliței).

Din partea ucrainiană au fost propuse atenției patru subiecte: „Principalele etape în dezvoltarea Olbiei rurale” (S. D. Kryžickij); „Așezări sătești din regiunea Bugului de Jos în secolele IV–III î.e.n.” (V. V. Krapivina); „Cu privire la Horodiștea Belski” (V. Iu. Murzin) și „Așezările goșilor din Ucraina” (D. N. Kozak).

Au prezentat rezumate ale comunicărilor și s-au înscris în programul Sesiunii și alți specialiști, care din motive mai mult sau mai puțin obiective n-au putut participa nemijlocit la reuniunea respectivă: V. H. Baumann, „Așezări rurale din Dobrogea romană”; Al. Suceveanu, „Satul în Dobrogea romană”; V. Spinei, „Evoluția habitatului rural la est de Carpați

în secolele XI-XIV"; L. E. Mihailius, S. V. Pivovarov, „Onut-ul medieval de pe Nistru”; B. M. Botnariuk, „Amenajări de cult sătești în secolul XI – prima jumătate a secolului XVI în Ucraina”; A. B. Orlov, „Etnicitatea românilor de la sate în Ucraina”; M. R. Selivačev, „Particularitățile creației populare în satele mixte din punct de vedere etnic”.

Sesiunea de comunicări a fost urmată de o ședință de lucru, în cadrul căreia Președintele Comisiei româno-ucrainene (M. Petrescu-Dimbovița) a prezentat rezultatele activității Comisiei, făcând totodată unele propuneri privind colaborarea științifică pentru anul în curs și pentru anul 1999. Pe parcursul discuțiilor și-au expus punctul de vedere prof. dr. S. D. Kryžickij, dr. V. V. Krapivina, prof. dr. P. Roman, prof. dr. Dan Gh. Teodor și alți participanți din partea română și ucraineană.

A fost apreciat efortul deosebit depus de către directorul Institutului Român de Tracologie, prof. dr. Petre Roman, întru dezvoltarea colaborării româno-ucrainene în domeniul arheologiei, relevantă fiind participarea științifică și financiară a Institutului condus de către domnia sa la săpăturile comune de la Tyras-Cetatea Albă și Satul Nou din Ucraina, ca și sprijinul oferit publicării rezultatelor obținute.

De asemenea, s-a convenit ca Sesiunea următoare, a VI-a, la care vor putea participa zece specialiști din partea română, să-și țină lucrările în Ucraina în 1999 și să aibă ca temă principală „Relațiile dintre populațiile și civilizațiile din regiunile Dunării Inferioare și ale nordului Mării Negre”. În momentul când scriu aceste rânduri cunoaștem deja, că reuniunea respectivă va avea loc la Cernăuți în a doua jumătate a lunii mai.

Pe 14 mai, lucrările Sesiunii desfășurându-se la Tulcea, a fost vizitat Muzeul de Arheologie din localitate, iar după-amiază a fost organizată o excursie în Delta Dunării.

Pe 15 mai participanții la reuniune au efectuat o deplasare la Galați, unde au discutat problema instalării la Galați a unui bust al hatmanului Mazepa și al unui monument al lui Ioan Vodă cel Viteaz la Novosel'skoe în Ucraina, a fost vizitată Secția de arheologie și Lapidarium-ul Muzeului de istorie, biserica „Precista” și alte monumente demne de văzut, cercetătorii beneficiind de amabilitatea deosebită

a gazdei, dl. prof. dr. M. Brudiu de la Universitatea din Galați. La întoarcerea de la Galați la Celic-Dere a fost vizitat șantierul arheologic de la Isaccea.

În ultima zi de lucru a Comisiei (16 mai) activitatea s-a desfășurat la București, fiind vizitate câteva obiective de interes turistic prin amabilitatea și efortul personal al d-nei Tatiana Oprescu de la Serviciul Relații cu Străinătatea al Academiei Române, după care a urmat o vizită la Ambasada Ucrainei, unde d-nii Olexandr O. Čealji, ambasador, Victor Focșa, atașat de presă și alții au susținut necesitatea întăririi relațiilor dintre istoricii români și ucraineni prin studierea de teme și din domeniul istoriei moderne și contemporane și au mulțumit cercetătorilor din ambele părți pentru colaborarea științifică de până acum, care indirect contribuie și la întărirea relațiilor de bună vecinătate dintre cele două state

Comisia mixtă și-a încheiat lucrările cu o vizită la Institutul Român de Tracologie, unde participanții au fost foarte bine primiți de către gazde.

În încheiere nu-mi rămâne decât să subliniez reușita lucrărilor celei de a V-a Sesiuni anuale a Comisiei mixte româno-ucraineană de istorie, arheologie, etnografie și folclor, care, așa cum menționam mai sus, a putut fi organizată numai datorită entuziasmului conducerii Comisiei din partea română și grație sprijinului acordat de către d-nii dr. G. Simion și prof. dr. P. Roman, contribuția financiară a Academiei Române fiind quasi-inexistentă. *In extremis* au fost găsiți bani pentru a asigura cazarea pentru o noapte în București a celor patru specialiști ucraineni. În rest, Filiala din Iași a Academiei Române n-a găsit de cuviință să suporte măcar prețul unui bilet de cls. a II-a la trenul de persoane pe ruta Iași-Tecuci pentru a asigura participarea la reuniune a d-lui prof. dr. Victor Spinei, care urma să reprezinte la ședința Comisiei tocmai respectiva Filială.

Într-un moment când conducerea Academiei Române intenționează propulsarea cercetării românești la nivelul celei europene pe bază de entuziasm gol și cu gândul la viitoarele ședințe ale Comisiei mixte româno-ucrainene ca și la alte manifestări științifice, care, în definitiv, fac onoare Academiei, nu-mi rămâne decât să-l parafrazez puțin pe Cicero: *Quousque tandem abutere, debiles, patientia nostra?*

VICTOR COJOCARU